

DET KONGELIGE FORNYINGS- OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENT

Samtlige statsetater og KS

Deres referanse

Vår referanse
200801091-KDB

Dato
24.04.2008

Felles løft for elektronisk ID i offentlig sektor.

Det har lenge vært en offentlig oppgave å utstede identitetsbevis til innbyggere –som f.eks. pass og førerkort. Elektronisk ID kan sammenlignes med en fysisk legitimasjon, bare at bruken foregår på Internett. Elektronisk ID kan brukes til å identifisere brukere av offentlige elektroniske tjenester og den kan brukes til å utveksle informasjon over nettet på en sikker måte.

Både kommuner og statlige etater tilbyr i dag innbyggerne gode elektroniske tjenester, og tilnærmet alle har i dag informasjon og enkle tjenester på Internett. Imidlertid er mange fortsatt i en startfase når det gjelder å tilby mer avanserte selvbetjeningsløsninger. Enkelte, ofte mindre kommuner og etater, har begrensede ressurser og kompetanse til å møte forventninger som innbyggere har til servicenivå generelt og til tilbudet av elektroniske tjenester spesielt. Det er derfor viktig å kunne tilby en løsning for elektronisk ID som er enkel å ta i bruk for den enkelte offentlige virksomhet.

For å oppnå gevinster ved offentlige tjenester på nett er offentlig sektor avhengig av at flest mulig innbyggere tar tjenestene i bruk. Dette forutsetter at det er enkelt og brukervennlig å nå tjenestene. Felles eID er et sentralt element her, fordi innbyggere ikke må påtvinges en ny eID hver gang de skal ta i bruk en ny tjeneste.

Departementet sendte i mars 2007 på høring dokumentet "Strategi for elektronisk ID og elektronisk signatur i offentlig sektor". Det innkom over 90 høringssvar. Over 80 % av innsenderne støttet forslaget fremsatt i strategiutkastet, men det kom også en del viktige innvendinger, særlig fra markedsaktørene. Innspillene har vært meget grundig behandlet og det er fattet en rekke beslutninger som gir strategiske føringer for bruk av eID og e-signatur i elektronisk kommunikasjon med og i offentlig sektor.

Departementet vil i det følgende orientere om beslutningene og eventuelle konsekvenser av disse for statlige og kommunale virksomheter.

1) Det er fastsatt et sett med felles retningslinjer, i form av et Rammeverk for autentisering og uavviselighet (krav til signering) i elektronisk kommunikasjon med og i offentlig sektor. Rammeverket ligger vedlagt dette brevet.

Det er nødvendig med et slikt rammeverk for å motvirke at offentlige virksomheter utvikler hver sin variant av elektronisk ID for elektronisk kommunikasjon med brukere av egne tjenester, og med andre parter. Rammeverket beskriver fire risikonivåer med fire tilsvarende sikkerhetsnivåer for eID / elektronisk signatur. Rammeverket skal være et hjelpemiddel for virksomhetene i deres egne sikkerhetsvurderinger. Bruk av rammeverket anbefales sterkt når virksomhetene skal gjennomføre risikovurderinger og velge sikkerhetsnivå. Virksomheten må i kraft av eget ansvar for informasjonssikkerhet selv vurdere sensitiviteten av informasjonen som skal kommuniseres, og deretter velge risikonivå og sikkerhetsnivå for eID eller e-signatur som vil være passende for den aktuelle informasjonen.

Det vil bli utarbeidet en veileder med en mer grundig innføring i risikovurderinger og bruken av dette rammeverket. Direktorat for forvaltning og IKT (DIFI) får ansvaret for å forvalte rammeverket og drive veiledningsvirksomhet rundt det.

Det anbefales å benytte rammeverket ved gjennomføringen av egne risiko- og sårbarhetsvurderinger i forbindelse med vurdering av autentiserings- eller uavviselighetsbehov. Behovene må vurderes i forbindelse med etablering av elektroniske tjenester, tilgjengeliggjøring av nye elektroniske skjema på nett, eller etablering av elektroniske samhandlingsløsninger med andre offentlige virksomheter eller bedrifter.

2) For å få til en forenkling av innbyggernes bruk av offentlige tjenester på nett på kortere sikt, og for at utviklingen av nye tjenester ikke skal stoppe opp, er det nødvendig med en felles offentlig eID for innbyggere på et mellomhøyt sikkerhetsnivå (nivå 3). Denne løsningen vil avhjelpe det presserende behovet hos mange offentlige virksomheter for å tilby eID i sine elektroniske tjenester. Den første utgave av en slik felles eID (MinID) er allerede tilgjengelig på portalene Minside og Altinn.

Offentlige virksomheter som i dag nytter egne elektroniske eID på et sikkerhetsnivå tilsvarende nivå 3 eller lavere, forutsettes å sørge for å tilrettelegge for bruk av den felles eID på nivå 3 når den er etablert og distribueres til innbyggere, og når det felles samtrafikknavn for eID er etablert og satt i drift (se punkt 3).

Skattedirektoratet og DIFI vil i fellesskap sørge for at en felles ordning med eID på sikkerhetsnivå 3 kommer på plass så snart som mulig.

3) For å gjøre det enkelt og kostnadseffektivt for offentlige virksomheter å ta i bruk felles offentlig eID, og eID fra markedet som oppfyller offentlige krav, er det besluttet å etablere et felles "samtrafikknav" som kan verifisere eID for de ulike virksomhetene ved pålogging til deres tjenester. Navet vil også tilby felles pålogging til mange tjenester (s.k. "single-sign-on") for de virksomheter som ønsker det. Navet skal legge opp til teknisk samspill med sektorspesifikke "nav", slik at sømløs bruk av felles eID blir mulig også i slike løsninger (som f.eks. Feide).

Det nye navet skal bygge på erfaringer med teknologi og løsninger som har vært i bruk i tjenesteportalene Minside og Altinn. Utviklingen av navet er en prioritert oppgave i 2008. DIFI har ansvaret for etableringen av samtrafikknavet.

4) FAD ønsker å se *offentlig utstedelse* av eID på høyt sikkerhetsnivå (nivå 4) i sammenheng med etableringen av en frivillig ordning med et nasjonalt ID-kort. Justisdepartementet starter nå arbeidet med en lovproposisjon om dette. Selve kortet tidligst vil kunne være klart til bruk ved årsskiftet 2009/2010.

Mange innbyggere har en eID på høyt sikkerhetsnivå (nivå 4) som er utstedt av aktører i markedet. Det er derfor nødvendig at samtrafikknavet legger til rette for teknisk samspill med markedsaktørene. Kostnader med å benytte eID fra markedsaktørene i egne tjenester må hver enkelt virksomhet fortsatt dekke selv.

eID-løsninger fra markedet må oppfylle krav i felles offentlige standarder, som eID-leverandørene må levere i samsvar med. I dette tilfelle gjelder det "Kravspesifikasjon for PKI i offentlig sektor", publisert januar 2005. Markedsaktørene må kunne vise til selvdeklarasjon i Post- og teletilsynet for å dokumentere samsvar med offentlige krav. Nasjonalt ID-kort med eID vil være et supplement til godkjente markedsløsninger, og et alternativ for de brukere som ikke ønsker å benytte markedsbaserte eID mot offentlige tjenester.

Spørsmål angående denne orienteringen kan rettes til seniorrådgiver Katarina de Brisis, tlf. 22 24 67 30 eller avdelingsdirektør Eivind Jahren, tlf. 22 24 03 20.

Med hilsen

Karin Moe-Røisland (e.f.)
departementsråd

Hugo Parr
Ekspedisjonssjef

Vedlegg. Rammeverk for autentisering og uavviselighet (krav til signering) i elektronisk kommunikasjon med og i offentlig sektor.